

VÁLTOZÓ SZEREPEK A CSALÁDBAN

„VANNAK AZ ÉLETBEN MEGOLDHATATLAN
HELYZETEK”

A modul szerzője:
Sallai Éva és Szekszárdi Júlia

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIÁK

12. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek		
			Diák	Pedagógus	
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I. a) Vélemények a házasságról és a szülői szerepről					
A és B	A tanár kiosztja a kérdőíveket. A tanulók elvégzik a feladatot, és a kitöltött kérdőívet borítékba teszik. Erre mindenki felírja a nevét. A borítékokat összegyűjtik, és egy meghatározott helyen megőrzik. 10 perc	A gondolkodás kiinduló állapotának rögzítése Véleményalkotás Kritikai gondolkodás	Egyéni munka – feladatmegoldás	D1 (Kérdőív) Az osztálylétszám- nak megfelelő szá- mú boríték Írószer, piros toll vagy ceruza	
II. Új tartalom feldolgozása					
II. a) Eszter története					
A	Meghallgatják az Eszterrel készült interjút tartalmazó hanganyag első négy részét (leírt szöveg a P1 mellékletben). Közben jegyzeteket készítenek. 20 perc	A történet megismerése, spontán reflexiók Véleményalkotás Kommunikáció	Frontális – bemutató Páros munka – páros szóforgó		P1 melléklet (Az interjú szövege) A hanganyag MP3-on vagy audio-CD-n MP3 lejátszására alkalmas eszköz vagy CD lejátszó

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – melléletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>Minden tanuló kap egy sorszámot 1-től 3-ig. Az 1. sorszámmal rendelkezők Eszter, a 2. sorszámúak az anya és a 3. sorszámúak az apa nézőpontjából figyelik az eseményeket. Ezután kezdik lejátszani a hanganyagot. Minden tanuló megkapja a sorszámának megfelelő kérdéssort.</p> <p>A tanár a hanganyag minden egyes részlete után néhány percre megáll, és a tanulók egyéni feladatként írásban röviden megválaszolják az egyes részletekhez kapcsolódó kérdéseket. (D2)</p> <p style="text-align: right;">30 perc</p>	<p>A történet megismerése, első benyomások</p> <p>Véleményalkotás</p> <p>Nézőpontváltás</p>	<p>Frontális – bemutató</p> <p>Egyéni munka – válaszadás a kérdésekre</p>	<p>D2 (Kérdések az interjú részleteihez)</p> <p>Papír és írószer</p>	<p>P1 melléklet (az interjú szövege)</p> <p>A hanganyag MP3-on vagy audio-CD-n</p> <p>MP3 lejátszására alkalmas eszköz vagy CD lejátszó</p>
II. b) A történet szereplői					
A	<p>Random módszerrel 3 csoport alakul. Az egyik csoport Eszter, a másik az anya, a harmadik pedig az apa szempontjából foglalkozik a helyzettel. A csoportok két részre oszlanak. Az egyik alcsoport összeírja, hogy az adott szereplő hogyan éli meg a történetet, mit gondol, mit érez, mire vágyik (D2. a) melléklet). A másik alcsoport közben felkészül egy beszélgetésre az érintett szereplővel (D2. b) melléklet).</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Belehelyezkedés a különböző szereplők helyzetébe</p> <p>Érzelmek tudatosítása</p> <p>Decentrálás</p> <p>Empátia</p> <p>Önkifejezés</p>	<p>Egyéni munka – feladatmegoldás</p> <p>Csoportmunka – kerekasztal</p> <p>Csoportmunka – beszélgetőkör</p>	<p>D3 . a) (Instrukciók a szereplőknek és feladatlap)</p> <p>D3. b) (Instrukciók a beszélgetőpartnereknek)</p>	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A teljes szöveg meghallgatása után legalább háromfős olyan kiscsoportok alakulnak, ahol mindhárom szereplő képviselője jelen van. Ők írásos válaszaik alapján elmondják egymásnak, hogy milyennek látják az adott szereplőket. 20 perc	A történet értelmezése a különböző szereplők nézőpontjából Érzelmek tudatosítása Véleményalkotás Kritikai gondolkodás	Csoportmunka – szóforgó	Megválaszolt kérdések	
II. c) Problémák, konfliktusok					
A	Szerepjáték formájában előadják a három párbeszédet (Eszter és barátja, illetve az apa és anyja megszemélyesítője egy-egy interjúval). A szereplők elmondják, hogy mit éreztek, mit gondoltak a jelenet során. A többiek jegyzeteket készítenek. 20 perc	A történet megjelenítése különböző nézőpontokból Önkifejezés Kommunikáció	Frontális – drámajáték Egyéni – jegyzetkészítés		

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A tanulók visszatérnek eredeti csoportjukba: a továbbiakban azokkal dolgoznak majd együtt, akik velük azonos szereplőt képviselnek.</p> <p>A tanár a három csoport tagjainak különböző feladatokat ad. Ezeket egyéni feladatokként írásban oldják meg (D4).</p> <p>A csoporton belül párok, illetve háromfős kiscsoportok alakulnak, amelyek megbeszélik a megoldásokat.</p> <p>A kiscsoportok véleményüket csoport szóförgóval ismertetik a saját csoportjuk többi tagjával.</p> <p>A három nagy csoport egy-egy képviselője tájékoztatja az osztályt az így kialakult véleményről.</p> <p>Az osztálytársak észrevételeket fűznek az egyes tájékoztatókhoz.</p> <p style="text-align: right;">25 perc</p>	<p>A történet szereplőinek szembesítése a hagyományos családi szerepelvárásokkal</p> <p>Véleményalkotás</p> <p>Kritikai gondolkodás</p>	<p>Egyéni munka – feladatmegoldás</p> <p>Csoportmunka – beszélgetőkör</p> <p>Csoportmunka – csoportszóförgó</p> <p>Frontális</p> <p>– bemutató, beszélgetés</p>	D5 (Feladatlapok)	
II. d) Megoldási változatok					
A	<p>A tanár kiosztja a 6 csoportnak a tapasztalatok megbeszélésének szempontjait (D4). Ezek alapján mindenki elmondja gondolatait.</p> <p>Ezután az azonos szereplőkkel dolgozó két-két csoport összeül, és összegzi a véleményeket.</p> <p>A csoportok egy-egy képviselője ismerteti a csoport egyeztetett véleményét az osztállyal.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>A történet szereplőiről alkotott vélemények összegzése</p> <p>Empátia</p> <p>Véleményalkotás</p>	<p>Csoportmunka – beszélgetőkör</p> <p>Csoportmunka – csoportszóförgó</p> <p>Frontális</p> <p>– tájékoztatás</p>	D4 (Szempontok)	

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A tanár arra kéri a tanulókat, hogy tapasztalataik alapján idézzenek fel pozitív vagy negatív apa-, anya-, gyerekszerepet betöltő példákat. A falra felkerül két csomagolópapír. Az egyikre a pozitív, a másikra a negatív példának hozott személyek jellemzői kerülnek.</p> <p>A tanár egyenként szólítja fel a jelentkezőket. Egy-egy bemutató 2-3 percig tart. Két diák közben listába foglalja, hogy a bemutatott emberekre milyen gondolatok, érzések, tettek jellemzők.</p> <p>Végül felolvassák a listák tartalmát.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>A téma aktualizálása</p> <p>Önkifejezés</p> <p>Problémaazonosítás</p> <p>Véleményalkotás</p>	<p>Frontális</p> <p>– támogatott felidézés</p> <p>Frontális</p> <p>– többen a táblánál</p>		<p>Csomagolópapír,</p> <p>két különböző színű vastag filctoll</p> <p>ragasztógyurma</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel	A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
			Diák	Pedagógus
II. e) Családi szerepek				
A	<p>Négy csoport kap egy-egy csomagolópapírt, amelyeken egy kitöltendő táblázat szerepel (P2)</p> <p>Kb. 10 perc után tovább adják a saját poszterüket a következő csoportnak, amelyik a saját színével észrevételeket fűz hozzá, kiegészíti. Ugyanezt 7-8 perc elteltével megismétlik. Az elkészült poszterek felkerülnek a falra. Minden csoport egy-egy képviselője ott marad a saját poszter előtt. A többiek járnak, elolvassák a véleményeket, és szükség esetén kérdéseket tesznek fel az adott csoportot képviselő társuknak.</p> <p>Közös beszélgető körben mond mindenki egy-egy gondolatot a témával kapcsolatban.</p> <p style="text-align: right;">35 perc</p>			<p>Színes filctollak</p> <p>P2 (Poszter táblázattal)</p>
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés				
III. a) Összegző vélemény				
B	<p>Meghallgatják az interjú záró részét: a Kertész Ákossal folytatott beszélgetést. A tanár minden csoportnak kiosztja az interjú részleteit tartalmazó mellékletet (D5). A tanulók egyénileg megoldják a feladatot. Párt választanak, és kicserélik a tapasztalataikat. (Páratlan számú tanuló esetén egy hármas csoport is alakulhat.)</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Saját vélemény kialakítása</p> <p>Problémaazonosítás</p> <p>Kritikai gondolkodás</p>	<p>Egyéni feladat</p> <p>– szövegelemzés</p> <p>Páros munka</p> <p>– páros szóforgó</p>	<p>D6 (Részletek a Kertész Ákos interjú alapján)</p> <p>P1 (Az interjú záró részlete)</p>

Tevékenységek – időmegjelöléssel		A tevékenység célja – fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök – mellékletek	
				Diák	Pedagógus
III. b) Kinek mit üzent Eszter története?					
A és B	A tanulók visszakapják a ráhangoló szakaszban kitöltött kérdőívüket. Bejelölik a skálán a jelenlegi véleményüknek megfelelő fokozatot. Kék színnel összekötik a most bekarikázott számokat. Összeülnek a munka során szerveződött 6 csoportba. Sorra mindenki bemutatja a kérdőíve eredményét, és röviden beszél arról, hogy miért változott, illetve miért szilárdult meg a véleménye egyes kérdésekben.	Önreflexió, összegzés Önismeret szerepidentitás	Egyéni munka – kérdőív kitöltése Csoportmunka – szóforgó	A kezdeti szakaszban kitöltött feladatlapok Kék színű filctoll vagy ceruza	
	15 perc				

TANÁRI MELLÉKLETEK

P1 AZ INTERJÚ SZÖVEGE

Gáspár Sarolta interjójának szövege

1. Eszter az édesanyjáról

- Szőke a haja, szépek a szemei, azt hiszem, hogy okos is. Egészen szélsőségesen át tudja érezni a dolgokat, meg az érzéseit, és inkább az érzelmeik vezérlik, mint hogy gondolkodna. Tehát nem okosan éli az életét, hanem szépen, érzésekkel éli. Úgy teljesen megél mindent, hogy látszatlolgokat nem csinál. Akit utál, azt úgy utálja, hogy nagyon. Akit szeret, azt pedig nagyon szereti. Nem tud közömbös lenni emberekkel.
- *És te ezt szereted benne?*
- Igen. Olyan jó neki elmondani a dolgokat, meg ő is elmondja. Akkor persze, hogy én is el kezdem mondani, mert akkor úgy feloldódik a dolog kettőnk között.

2. Eszter az édesapjáról

- *Apukáddal tudsz beszélgetni?*
- Hát vele soha nem tudtam. Őt viszont nem érdekli, hogy mi van velem. Őt olyan szinten érdekli, hogy megvan-e a bizonyítvány. Új cipő kell? Meglesz. Könyvekről lehet vele beszélgetni, filmekről, zenéről, el lehet vele járni kiállításokra. Kulturális szinten bármit, viszont magánügyekről semmit. Ő egyszerűen elszégyelli magát, vagy vörös lesz és bevonul a szobába, ő teljesen zavarba jön. Őt úgy nevelték, hogy az egyik ember másik iránti szeretete tabu téma és kész, erről inkább ne beszéljünk. Nagyon félttem tőle. Van egy élményem róla. A lexikonból másolok valamit, akkor odajön, megnézi, hogy mit csinálok és látja, hogy valamit rosszul írok, helyesírási hibát vétek. Akkor ő elkezd kiabálni, erre én még félénkebben írom, és még több hiba lesz benne. Nem kaptam tőle semmi bátorító szót, semmi melegséget.
- *És miről beszélgettél apáddal az elmúlt 18 évben?*
- Nem tudtam vele miről beszélni. Hát miről beszéltem volna? Nekem mindig az az érzésem, hogy apám szégyelli magát a világ előtt, ezért nem meri kiadni magát. Én egyébként nagyon sokra tartom. Szakmailag és emberileg is mindent megtett a családjáért. Csak pont az hiányzik, hogy mi is érezzük, hogy ő magában mindent megtesz. Mindenki mondta, hogy milyen jó apám van. Hát szeretem végül is. Csak mostanában jöttem rá, hogy vannak másilyen apák is. Korábban mindig úgy gondoltam, hogy egy apa az úgy elvonul a gyerekektől, nem játszik velük, nem foglalkozik velük, nem szól hozzájuk túl gyakran, csak hogyha a gyerek kérdez valamit, és csak ismeretterjesztő stúdiumokat tart nekik időnként.
- *Pici korodból mire emlékszel?*
- Hogy néha fölvettem a nyakába, és ez borzasztóan jó élmény volt. Meg általában akkor szokott nagyon jó lenni, mikor lementünk a nagyszüleinkhez. Ó, az nagyon régen volt! Elutaztak nagyanyámék, és ott kellett maradni. Egy tanya volt, és az egész tele állatokkal. A családdal ott éltünk két hétig, gondoztuk az állatokat, és az valami fantasztikus volt! Akkor esténként nem volt tévé, beszélgetni kellett, és akkor tényleg nagyon jól összejött a család. Senki nem járt a külön útján. Már amennyire emlékszem, akkor lehettem vagy 5 éves.
- *Mert most mindenki a külön útján jár?*
- Igen.

3. Eszter a családjáról

- Szerintem az apukám meg az anyukám közötti kapcsolat az egyáltalán nem mondható ideálisnak. Úgy érzem, hogy anyukám az apukám helyett foglalkozik mások magánügyeivel. A saját problémáját nem tudja megoldani, és ehelyett inkább mások problémáit próbálja megoldani.
- *Neki mi a problémája?*

- Van már elég régóta egy barátja. Nagyon szereti azt az embert. Tudom, hogy nagyon szereti, viszont apukámat is szereti, és nem akarja egyiket sem otthagyni. Illetve nem is tudná. Tudja ő azt is, és én is ismerem annyira az apukámat, hogy összeomlana. Voltak már erre kísérletek is. Anyukám mondta, hogy összecsomagol, de tőlünk sem tud elszakadni, tehát tőlem se meg a bátyámtól se, meg hát apukámtól sem. Szóval apukámat inkább úgy szereti, mint egy embert, és a barátját úgy, mint egy férfit.
- *Ez mióta tart?*
- Hát körülbelül 3-4 éve. Ez lassan alakult ki, próbálta titokba tartani, de nagyon őszinte. Általában előbb-utóbb mindig megmondja az igazat. Nekem előbb megmondta, mert mint a barátnőjét, úgy kezel. Egyenrangú félnek tekint.
- *Három-négy évvel ezelőtt még csak 14-15 éves voltál?*
- Igen.
- *És ez hogy történt?*
- Hogyha ilyen vagy olyan gáz van, amit alig mer elmondani, akkor először apró célzásokat tesz. Például, hogy képzeld el, ma láttam, hogy hogyan hullanak a falevelek az ágról, de nem egyedül, és ez neki milyen sokat jelentett. Akkor persze én megkérdezem: Miért, anya, kivel voltál? S akkor mondja, hogy emlékszel arra az illetőre? Mondom, igen, és akkor szép lassan elkezd mondani. Alapjában véve sajnálom, mert apukámnak olyan a természete, hogy nagyon zárkózott, és nincs, akinek elmondja az ilyen dolgait. Mert lehet, hogyha rögtön elmondta volna az egészet az apukámnak, akkor rögtön megoldódott volna, és elment volna apukám anyukámmal faleveleket nézni.
- *Az apukád konkrétan tudja-e azt, hogy az anyukádnak van barátja?*
- Tudja. Előfordult, hogy hárman találkoztak. Apám annál sokkal kényelmesebb ember, hogy most ezért egy nagy lépést tegyen. Szóval ő gyenge ahhoz, hogy most akkor azt mondja, dönts el, hogy itt élsz ebben a családban vagy elmész ezzel az emberrel. Neki az bőven elég, amikor hazajön, akkor anyám is otthon van. Nem tudom, hogy hogy lehet ez neki elég, mert belül biztos feszítő a dolog. Hozzászólt. Mert emlékszem, az első időkben nem tudott aludni, meg ilyenek, de most már úgy hozzászólt.
- *És megvan a barátja az anyukádnak most is?*
- Igen.
- *Hát akkor ez nagyon tartós dolog.*
- Igen, de én nem szeretem ezt az embert.
- *Ismered?*
- Igen. Volt olyan, hogy elmentünk hármasban ebédelni.
- *Közös programjaitok vannak?*
- Nincsenek. Lehetnének, de nincsenek, mert hozzám nem áll közel. Nem azért, mert anyámnak a barátja vagy bármi, nekem nem szimpatikus és kész.
- *És te hogy éled át ezt a helyzetet? Azt mondod, hogy az apukádat sajnálod.*
- Igen, nagyon. De azt tudom, hogy akkor még jobban sajnálnám, ha anyukám kilépne ebből az egézből.
- *Anyukádat nem sajnálod?*

- Ez jó kérdés. Nem, mert – ez egy önző dolog – de úgy érzem, mióta megvan neki ez az ember, azóta kevesebb ideje jut rám.
- *Azelőtt gyakrabban ült le veled beszélgetni?*
- Igen.
- *Arról van szó, hogy most mással beszél meg azt, amit azelőtt veled beszélt meg?*
- Erről is szó van. Most már én is arra szorultam, hogy mással kell megbeszelnem a dolgaimat és nem vele, pedig lehet, hogy jobb lenne, ha vele tudnám megbeszélni. Szóval látszik, hogy otthon van, de ugyanakkor nem teljes odaadással van otthon. Mintha mindig egy kicsit máshol lenne. Mintha magából egy részt otthagyt volna annál az embernél.
- *Annak az embernek van családja?*
- Van.
- *Az a család is tud a kapcsolatról?*
- Igen.
- *Ott is vannak gyerekek?*
- Igen. Egy gyerek van. Szóval ez borzasztóan bonyolult. Engem most már alapjában véve nem érdekel. Nekem lett egy olyan barátom, aki nagyon sokat jelent és kárpótol ezekért a dolgokért.
- *Haragszol az anyukádra?*
- Nem.
- *Mit gondolsz az apukádról ebben a helyzetben?*
- Azt, hogy borzasztóan gyenge. Imádja az anyámat, mindent megtesz azért, hogy ne veszítse el. Inkább hajlandó ilyen jellegű kompromisszumokba belemenni. Közben meg rágja magát ezen a dolgon. Egyszer lehet, hogy elemészti magát. Szerintem még mindig bízik abban, anyám egyszer rá fog jönni, hogy nem kell neki ez az ember.
- *Apukádnak nincsen barátnője?*
- Nincsen. Á, ez elképzelhetetlen, mondom, hogy félistenként szereti anyámat.
- *Ez addig is úgy volt, amíg nem volt anyukádnak barátja?*
- Igen. Éppen ezért robbant ki a konfliktus, mert apám anyámnak soha nem mondta, hogy szeretlek. Soha meg nem simogatta. Anyám tudja, hogy apám szereti, legalábbis apámnak ez volt a meggyőződése, most ő minek mondja, minek udvaroljon, minek kedveskedjen. Anyám pedig, aki borzasztóan ki van éhezve a szeretetre, meg arra, hogy mondják, hogy ő szép, okos, hogy jól öltözik stb., ezt nagyon nehezen viselte. És most jött egy ember, akitől megkapja ezt.
- *Apukád nem igyekezett valamilyen módon visszahódítani az anyukádat?*
- De, csak nem tudom hogy mondjam, szóval ügyetlen. Teljesen távol áll a személyiségétől. Mint amikor egy elefánt balettozni kezd, körülbelül olyan volt a helyzet.
- *Származik ebből valami jó is? Anyukád kivirult? Lehet látni, hogy szerelmes?*

- Nagyon ritkán. Egy-egy pillanatra lehet látni csak, amikor éppen nem jut eszébe, hogy azért ennek következményei is vannak, úgy egy-egy pillanatra boldog. Folyamatosan azonban nem. Azt nem lehet mondani, hogy általában boldog. Boldog akkor, amikor apámmal elmennek vacsorázni és egy jót beszélgetnek. És boldog akkor, amikor a barátjától hazajön.
- *Te mit szeretnél?*
- Hogyha anyám szeretné apámat, mint férfit, de ez lehetetlen. Szerintem ebből egyszerűen nincs kiút. Lehet, hogy hárman fognak megöregedni, vagy én nem tudom, hogy mi lesz ebből.
- *Tehát anyukádnak sincs választása, úgy érzed, mert nem tud választani a két férfi közül, apukádnak sincs választása, mert fél attól, hogy anyukád rászánná magát a döntésre. Neked mi a választásod?*
- Hát, én szeretnék majd idővel elkerülni otthonról.

4. Eszter a jövőjéről

- *Most 18 éves vagy, Eszter. Elképzelhető, hogy pár éven belül férjhez mész. Neked is lesz egy-két gyereked, családot. El tudod képzelni, hogy így alakul az életed?*
- Nem, nem nagyon. Szerintem anyám ott is hibát követett el, hogy pont apámhoz ment férjhez. Ő akkor úgy látta, hogy apám megváltható, hogy ebből a zárkózottságából ki lehet bogozni, fel lehet szabadítani. De nem tudta ezt véghezvinni, és emiatt van neki szüksége erre a másik emberre. Én nem vagyok házasságpárti. Arra gondoltam, hogy inkább vessenek meg azért, mert nem élek házasságban egy emberrel, akit nagyon szeretek. Együtt élek vele 20 éve, és nem csalom meg. Azt sokkal többre tartom, mint egy házasságot, ahol ki-bemászkálnak. Szóval ez nekem többet jelent. Ha én valakihez férjhez megyek, abban biztos akarok lenni.
- *Anyukád is nyilván biztos volt akkor, amikor férjhez ment apukádhoz. Nem tudom, hány évnnyi házasság után jött ez a szerelem?*
- Körülbelül 20 év múlva.
- *Nem keveset éltek együtt. Honnan tudod te azt, ha férjhez mész mondjuk 20 éves korodban, hogy 40 éves korodra, mikor már 20 éves házasságban élsz aival a férfivel, akit most választasz, nem kerülsz-e hasonló helyzetbe, mint az anyukád. Végül is azt hiszem, azt te sem tartod bűnnek, hogy beleszeretett valakibe?*
- Nem, egyáltalán nem tartom bűnnek.
- *Miért gondolod, hogy veled ez nem fordulhat elő?*
- Mert nem akarom. Nagyon nem akarom. Én a nyílt házasságnak egészen addig a híve vagyok, amíg valamelyik embernek a rovására nem megy, és amíg a meglevő kapcsolatot nem rombolja.
- *Mit értesz azon, hogy nyílt házasság?*
- Több partnerkapcsolata van valamelyik félnek.
- *El tudsz képzelni egy olyan szoros párkapcsolatot, amelyikben az egyik fél egy szoros kapcsolatba kerül egy másik emberrel, és az nem megy az eredeti kapcsolat rovására?*

- Végül is van ilyen. El tudom képzelni. Ezt úgy hívják, hogy alkalmi kilengés. Ez senkinek a rovására nem megy, viszont már megcsalás.
- *Te hogyan fogsz élni?*
- Mindenképpen az őszinteséget szeretném, ami nálunk megvan. Azért is szeretek hazamenni, mert állandóan jönnek-mennek az emberek, mindig lehet valakivel beszélgetni. Nagyon őszinték vagyunk egymáshoz.
- *Tehát ez egy nyitott család?*
- Ezt szeretném a saját családomba is bevenni, hogy oda akárki, akármikor bejöhet, és jó barátok valamennyien. Mert végül is az megvan, szeretjük egymást, és ez nagyon fontos.
- *Végül is mi az, ami nincs meg?*
- Hogy a szeretet meg a szerelem találkozott volna.

5. Beszélgetés Kertész Ákos íróval

Itt tulajdonképpen végig arról beszélünk, hogy megmaradhatunk-e szülőknek, megmaradhatunk-e a gyerekeknek akkor, hogyha érzelmileg máshoz is kötődünk.

Hiszek abban, hogy ez a legelemibb kötelességünk.

Az egyik dolog, hogy ez a kötelességem. A másik dolog, hogy eleget tudok-e tenni ennek a kötelességnek.

Lehet-e ideális, hagyományos, szerelmen alapuló örök kapcsolatot, ami talán ilyen formában sose élt, kitűzni követendő célul. Kimondani, hogy ez az egyetlen ideális forma. Ez az, ami hamis illuziókat kelt, és a legritkábban sikerül.

Egyáltalán nem ezt látják maguk körül a gyerekek. Nem erről olvasnak, nem erről hallanak, és ha megkérdezem a gimnazistákat, hogy milyen életet szeretnének saját maguknak, akkor 90%-ban azt mondják, hogy ezt a romantikus, holtodiglan-holtomiglan, szerelmen alapuló házasságot.

Ez érthető, hiszen senki nem indulhat azzal, hogy ebben a zűrben akar élni, amiben mi élünk. Épeszű ember nem indul ezzel az életnek, csak így alakul. Föl kell készíteni a gyerekeket erre a válsághelyzetre is, mindenekelőtt őszinteséggel.

Eszter elfogadja azt a helyzetet, sőt meg is érti a helyzet összes szereplőjét. De ez a család neki mégsem olyan példa, amire azt mondaná, hogy ő ilyet szeretne.

Nekem is azt mondta a fiam egyszer, hogy ott van előttem a te negatív példád. Így nem akarok élni. De ezt szeretettel mondta és megértéssel.

Ez nem fáj magának?

Nem fáj. Irtó örültem annak, hogy ő okulni tud az én életemből. Ennek az az oka, hogy nem éltük előtte hamisan az életünket. Nem tagadtuk le. Alighanem azért nem nősült még meg, mert pontosan azt a partnert nem találta még meg, aki alkalmas arra, hogy vele egy minimum három, de esetleg négy gyerekes családot alapítson a lehető legkonzervatívabb modell alapján. Neki ez az álma. Végtelenül tiszteltem ezt az álmát, és ha eljön az ideje, mint nagypapa segíteni fogok. Fürdetni fogok, pelenkát mosok, vigyázok a gyerekekre. Ez a dologom.

Hisz abban, hogy a maga gyerekének sikerülni fog egy olyan családot, amelyet most ő szeretne?

Szurkolok neki, mást nem tehetek.

Helyesli azt, hogy a riportban szereplő kislánynak a mamája vállalta a kapcsolatát?

Igen, helyeslem. Hiszek abban, hogy ez így sokkal tisztább, tisztességesebb. Ennek következtében, hogy őszintén élünk, tisztábban élünk.

Ezzel pedig a mama nem oldott meg semmit. Minden maradt a régiiben.

Nem is lehet ezt a helyzetet megoldani. Tudomásul kell venni azt is, hogy az életben vannak megoldhatatlan helyzetek. Nem igaz az, hogy minden helyzet megoldható.

De a gyerekek mégiscsak arra a biztonságra és harmóniára lenne szüksége, amit csak a hagyományos család tud nyújtani?

Teljesen egyetértek. És ebből mi következik?

Engem kicsit elkésérít, hogy ahelyett, hogy a zűrzavarosságban rendet próbálnánk teremteni, belenyugszunk abba, és ez őszintén be is valljuk, hogy ez van, úgyse lehet mit csinálni. Az is jó, ha külső kapcsolatban élsz, az is jó, ha elválsz. Az is jó, ha figyelembe veszed a gyereket, s akkor is figyelembe veszed a gyereket, ha hazudsz, akkor is őszinte vagy. Akkor is figyelembe veszed, ha elválsz, akkor is figyelembe veszed, ha ötször nőszül, szóval mindenre megvan a magunk felmentése. Szóval minden úgy jó, ahogy van?

Nem. Szeretetre van szükség. Az egyetlen, amivel ezt a zűrzavart jobbítani lehet. Amivel nem lehet rendet csinálni, de elviselhetővé lehet tenni ezt a helyzetet. Ha toleránsak vagyunk, ha nem gyűlölködünk, ha képesek vagyunk a másik agyával is gondolkodni. Elsősorban erre kell a gyereket megtanítani. Hogy ne ítélje el vagy ne ítélje meg azt, akinek nem sikerül elérnie az ideális állapotot, és önmagát se érezze különcknek és csudabogárnak, társadalmon kívüli lénynek azért, mert az ő családja nem úgy él, ahogy a fogpaszta reklámban szereplő családja. A zűrzavarban is lehet szeretni egymást. Az ideális valóban az volna, amit elmondott, de a valóságban nem így van. Azért hadakozom a hamisan fölfestett eszmények ellen, mert azt hiszem, hogy fel kell készíteni a gyerekeinket arra, hogy szembenézzenek a létező valósággal. Nekem imponál ebben az ügyben a résztvevők őszintesége, hogy vállalják a konfliktusos helyzetet. És megpróbálnak ezen belül emberségesen élni. A fő követelmény azt hiszem az, hogy próbáljuk meg egymást minél kevésbé sebezni.

P2 VÉLEMÉNYEK A TÖRTÉNET SZEREPLŐIRŐL**(A változat)****Poszter vázak****1. csoport****ESZTER JÓ GYEREKE A SZÜLEINEK, MERT****ESZTER NEM JÓ GYEREKE A SZÜLEINEK, MERT****EGY TIZENÉVES GYEREKNEK A CSALÁDBAN AZ A DOLGA, HOGY****ÉN ESZTER HELYÉBEN**

2. csoport

ESZTER ÉDESANYJA JÓ ANYJA A LÁNYÁNAK, MERT

ESZTER ÉDESANYJA NEM JÓ ANYJA A LÁNYÁNAK, MERT

AZ ANYA JÓ FELESÉGE A FÉRJÉNEK, MERT

AZ ANYA NEM JÓ FELESÉGE A FÉRJÉNEK, MERT

3. csoport

ESZTER ÉDESAPJA JÓ APJA A LÁNYÁNAK, MERT

ESZTER ÉDESAPJA NEM JÓ APJA A LÁNYÁNAK, MERT

AZ APA JÓ FÉRJE A FELESÉGÉNEK, MERT

AZ APA NEM JÓ FÉRJE A FELESÉGÉNEK, MERT

4. csoport

MI JELLEMZI ESZTER CSALÁDJÁT A FELELŐSSÉGVÁLLALÁS SZEMPONTJÁBÓL?

HOGYAN JELLEMZITEK ESZTER CSALÁDJÁT, MINT GAZDASÁGI EGYSÉGET?

MILYEN KÖZÖS TEVÉKENYSÉGEK JELLEMZIK ESZTER CSALÁDJÁT?

MILYEN ÉRTÉKEK KÉPVISELETÉT TANULHATTA MEG ESZTER A CSALÁDJÁBAN?